

In gesprek met een echte Reuselse

Na m'n lagere schooltijd bij de nonnen ging ik naar de LEAO-opleiding. Ik koos voor de economische richting met name winkelpraktijk, want ik wilde in een winkel werken.

Aan het woord is de 70-jarige Leny Laarakker-de Laat uit het gezin van Frans de Laat, alias Pauw, en zijn vrouw Betje Alemans uit Neter-sel.

Ik zit hier in onze woonkamer in Den Drink te Reusel op 23 oktober 2023.

Voorouders

Opa Sjef de Laat, in Reusel Sjef Pauw genoemd en oma Leen Antonissen woonden tijdens mijn kleuterjaren in bij hun oudste dochter, tante Mina en ome Jaon van Gisbergen aan de Stad in Hooge Mierde. De bijnaam Pauw hoort al vele generaties bij onze familie. Van mijn broer Jos weet ik dat Paulus de Laat, de opa van mijn opa, geboren in 1798 te Hilvaren-beek, vanwege zijn voornaam, daar *de Pauw* werd genoemd. Alle leden van onze familie De Laat hebben in Reusel, tot op de dag van vandaag, nog de bijnaam Pauw.

Van mijn familie weet ik dat opa en oma De Laat in 1908, direct na hun huwelijk, gingen inwonen bij Jaon Antonisse en Marie Jespers. Dat waren de ouders van oma die woonden aan het Weijereind in Reusel. Daar zijn tante Mina en ome Jaon geboren. In 1910 zijn ze naar d'n Braakhoek in Lage Mierde getrokken waar tante Miet en ome Jan geboren zijn. Waarom ze daar naar toe verhuisden, is niet duidelijk. Vermoedelijk omdat opa geld moest verdienen en er als knecht bij de familie kon werken. In de winter van 1914 zijn opa en oma teruggekomen naar het Weijereind. Ze zijn daar gaan wonen in een klein, oud boerderijtje. In dit boerderijtje heeft oma nog acht kin-

deren gekregen waarna hun gezin uit twaalf kinderen bestond.

Opa heeft het oude boerderijtje gedeeltelijk afgebroken en op dezelfde plaats zelf een grotere boerderij gebouwd. Hierbij heeft hij veel hulp gehad van buurman Jantje Wouters. "Opa en oma De Laat hebben heel hard gewerkt om *un beetje boer te worre en de kost te verdienen vur hun groot huishouden.*" Het was dan ook niet verwonderlijk dat toen tante Mina, ome Jaon, tante Miet, ome Jan, ome Kees en onze pa niet meer leerplichtig waren, ze direct elders moesten gaan werken als boerenknecht of als dienstmeid. Veel leverde dat niet op. Ook zal het voor hen niet gemakkelijk geweest zijn om op zo'n jonge leeftijd de hele week van huis te zijn. Ome Kees heeft wel eens verteld dat *Girte Marte* (van Gompel) tegen hem zei: "*Kees godde gè mèr mèés brééken want vur 't pèrd is 't gin weer.*"

Langzaam is het gedoetje van opa en oma uitgegroeid tot een boerenbedrijfje met 10 ha. grond en zo'n acht koeien met nog wat jong vee en slachtvarkens. De grond was gelegen

Dit ben ik in 1957.

Opa Sjeff de Laat, alias Pauw en oma Leen Antonissen met hun twaalf kinderen bij hun boerderij aan in het Weijereind, omstreeks 1928. Geheel links onze pa, Frans de Laat.

in het verlengde van de Hamelendijk, in de buurt van de Berschotten, daar waar nu zo ongeveer de bossen beginnen. Er moest hard gewerkt worden om de grond geschikt te krijgen om op te kunnen boeren. Jaren zijn mijn opa en ooms met de *éérdfaor* in de weer geweest om een ven dicht te gooien. Het melken liet onze opa aan oma over. Hij zei altijd: *"Gè kunt veul bééter melken als ik, ik melk altijd in menne mouw."*

Opa was erg handig. Vooral toen ome Cees en ome Harrie meer en meer mee gingen boeren, maakte hij al het houten boerengetuig. Zo heeft *hij ne kreuge, hoogkaor en un éérdfaor gemokt*.

Opa Bert Alemans en oma Janske van Lieshout woonden oorspronkelijk in Middelbeers. Daar is in 1914 hun eerste kindje, Betje geboren. Later werd dat kindje ons moeder. Het gezin verhuisde niet veel later naar Oostelbeers, want daar zijn in de jaren 1916 t/m 1922 mijn ooms Jan, Jaon en Wim geboren. Ten slotte is het gezin verhuisd naar de Lei in Netersel. Daar is in 1924 ome Frans geboren. Op die plek in Netersel zijn ons moeder en haar vier broers opgegroeid. Hun huis is later overgenomen door ome Frans en zijn vrouw tante Alda. Opa en oma zijn hun hele leven bij ome Frans blijven inwonen.

Opa Alemans is al in 1950 overleden. Ik moest toen nog geboren worden en heb hem dus niet persoonlijk gekend. Wel hebben we gehoord dat het een rustige man was die samen met oma een boerderij had. Ook werd er ge-

zegd dat opa een vraagbaak was als het ging over het oplossen van schapenziekten. Vermoedelijk heeft hij die kennis opgedaan bij zijn vader die een bekende schaapsherder was.

Oma Janske van Lieshout daarentegen heb ik goed gekend. Ze overleed in 1963 nadat ze 13 jaar weduwe was geweest. Elke zondagmiddag fietste ik met mijn ouders, broers en zusjes naar grutje aan de Lei in Netersel. De fietstocht over de kasseienweg tussen Bladel en Netersel herinner ik me nog goed.

Grutje was een lief, pittig vrouwtje waar we altijd welkom waren. Vaak werden we door haar verwend. Bijvoorbeeld als de appels rijp waren

Onze pa, Frans de Laat, omstreeks 1928.

Ons moeder, Betje Alemans
in de tuin van haar
ouderlijk huis in Netersel,
omstreeks 1928

haalde ze voor ons stevast een volle schort
appels. Vaak waren er ook een of meer gezin-
nen van de broers van ons moeder op bezoek.
Het was er dan gezellig druk.

Ouderlijk gezin

Eerder vertelde ik al dat onze pa en ook zijn
broers in hun jonge jaren al boerenknecht
waren. Er moest immers in het grote gezin van
opa en oma genoeg geld binnenkomen om
de vele monden te kunnen vullen. Ik weet dat
onze pa lange tijd knecht was bij *Gieles Wil*
(van Limpt) in de Kattenbos. In Tweede We-
reldoorlog kon hij aan de slag bij de gemeente
Reusel in de buitendienst. Hij deed daar van
alles. Vaak was hij werkzaam in de gemeente-
lijke bossen en met het onderhoud van wegen,
paden en sloten. Ook zijn oudere broer, ome
Jaon, was bij de gemeente in dienst.

Wanneer onze pa en ons moeder verkering
hebben gekregen weet ik niet. Wel is het zo
dat ze, door de oorlogsomstandigheden, ge-
wacht hebben met trouwen tot de oorlog
voorbij was. Ze stapten op 26 september 1946
in het huwelijksbootje. Toen waren ze allebei
de dertig al gepasseerd.

Om te kunnen wonen maakte onze pa van de
nood een deugd. Hij had aan de Weijer, vanuit
het Weijereind gezien aan de rechterkant, een
stuk grond waarop een *kiepenkooi* stond. Die
werd door onze pa, met de hulp van zijn
broers, verbouwd tot een eenvoudige wo-
ning. In die woning zijn ons Sjan, onze Jos en
Bert geboren. Omstreeks 1951 werd het huis
te klein voor hun groeiend gezin en kwam er
op die plaats een nieuw huis. In dat huis ben ik

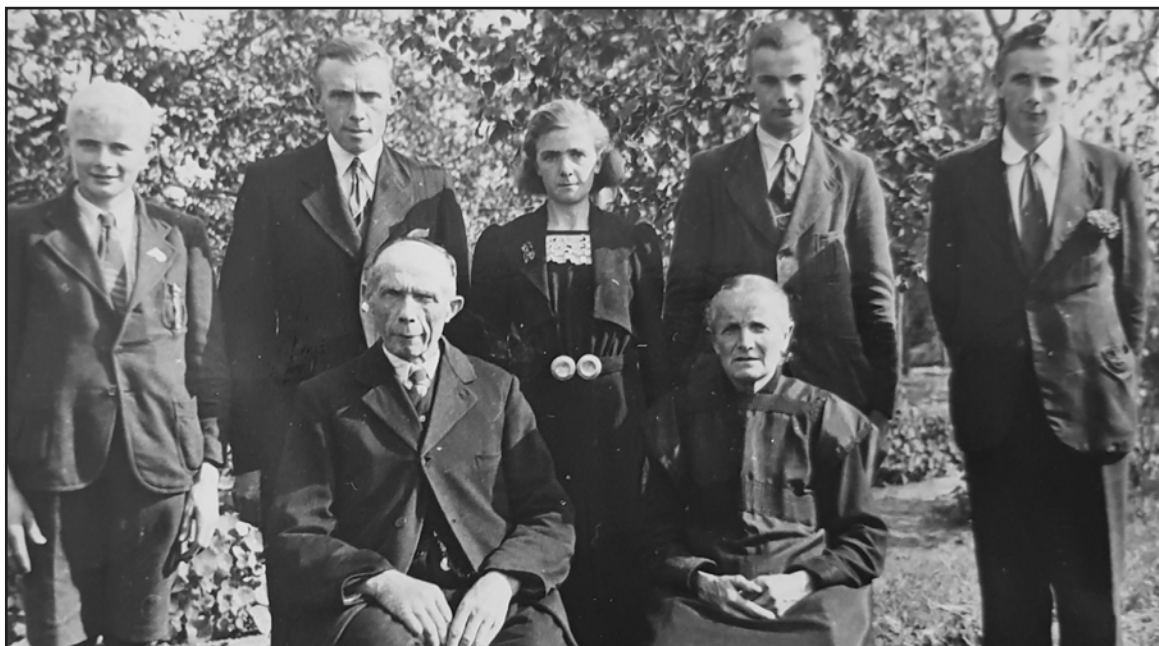

op 15 december 1953 geboren. Na mij werd
het gezin nog uitgebreid met ons Ria en onze
Frans waarna ons gezin met zes kinderen
compleet was.

Jonge jaren

Omstreeks 1960 ging de Reuselse gemeente-
opzichter, Kees van Hoof, met pensioen. Zijn
gezin woonde toen bij de brandtoren in de
Peel, in de gemeentelijke ambtswoning ook
wel *vuurwerkerswoning* genoemd. Nu staat
daar Taverne d'n Ouwe Brandtoren. Die wo-
ning kwam toen vrij. Ome Jaon de Laat, die
voorwerker was bij de gemeente, werd als eer-
ste gevraagd er met zijn gezin te gaan wonen.
Omdat hij dat niet wilde, werd er een beroep

Het gezin van opa Bert
Alemans en oma Janske
van Lieshout in Netersel,
omstreeks 1938. Achter
v.l.n.r. mijn ooms Frans en
Jan, mijn moeder Betje en
mijn ooms Wim en Jaon.

Met de bokkenkar in de omgeving van het Wit Holland in de Peel.
V.l.n.r. mijn zus Ria, Corrie Jansen, Hannie, Ad en Rita Jansen (op de bok Karel), broer Bert en ik.

gedaan op mijn ouders. Hoewel ons moeder daar tegenop zag, vanwege de afgelegen ligging, is ze er toch mee akkoord gegaan en zijn we verhuisd naar de Peel. Het was in de tijd dat ik nog maar amper mijn kleuterschooltijd achter de rug had. Toch moest ik als jong meisje al dagelijks meerdere malen, via de Langedijk, de kilometers lange tocht naar de meisjesschool maken. Daar voerden de zusters Franciscanessen, door ons nonnen genoemd, toentertijd de scepter.

Aan het wonen in de afgelegen Peel, midden in de bossen, heb ik heel goede jeugdherinneringen. Toen daar een nieuwe brandtoren kwam klommen we er al in voor de toren klaar was. Behalve gemeentewerker was onze pa ook een beetje boer. Bij het huis lagen een paar percelen grond met wat weiland voor een of twee koeien. Rond het huis was er genoeg grond om er voor het gezin aardappelen en groenten te telen. Ook mestte hij wat varkens waarvan er jaarlijks een of twee geslacht werden. De kosten voor de groenteboer en slager konden zo tot een minimum beperkt worden. We hadden er geen stromend water, dat moest geput of opgepompt worden. Wel hadden we er telefoon. Het nummer was 202 dat was ook het nummer van de telefoon die in de brandtoren stond. Ook een badkamer hadden we er niet. Wekelijks gingen we in het washok in bad. Daar stond ook het fornuis om de was te koken. Om beurten gingen we daar

dan in de teil. Was het water afgekoeld dan werd er wat warm water uit het fornuis bijgedaan. Het fornuis werd gestookt met mutserd van de mutserdmijt.

In die tijd was mijn beste vriendin Tiny, dochter van Marte Lathouwers uit de Marialaan. Schuin tegenover ons huis in de Peel stond toentertijd een groen houten huisje dat Wit Holland werd genoemd. Het stond een beetje van de weg af in het bos op een glooiend stuk grond. In hun vakantie woonde daar het Eindhovense echtpaar Dre en Cor Jansen met hun kinderen. Ook andere werknemers van de Gasfabriek uit Eindhoven kwamen daar vakantie vieren. Met hun kinderen Hannie, Ad en Rita en ook met Tiny Lathouwers trok ik in mijn vrije tijd veel op. We hadden daar in de

Voor ons huis in de Weijer in 1957, samen met mijn broers en zusjes. V.l.n.r. Jeanne, Jos, ik en Bert. Broertje Frans en zusje Ria ontbreken.

Samen met vriendin Tiny Lathouwers (links) tijdens Bladel kermis, omstreeks 1965.

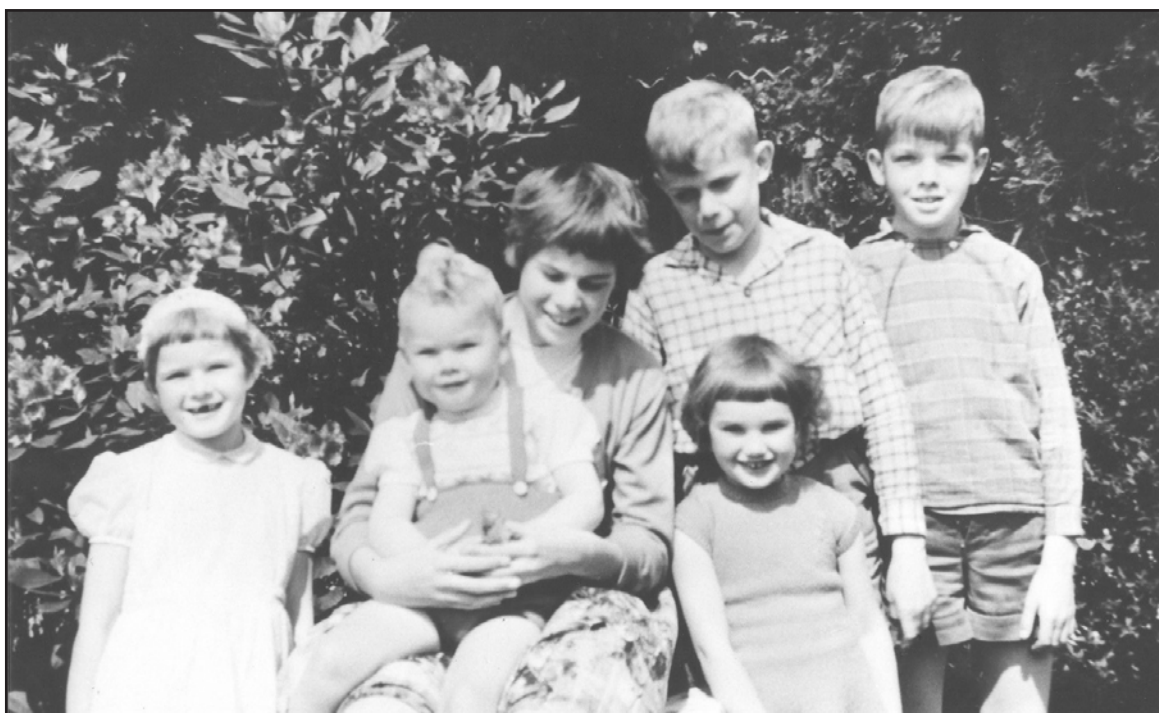
bosrijke omgeving van de Peel alle mogelijkheden en ruimte om te spelen en ons te vermaken, zoals zwemmen in het Kroonven, spelen in de bossen en jonge katjes vangen die er regelmatig bij ons geboren werden. In de koude winterdagen zaten de gemeentewerkers Kees Pee (Van Limpt), Klaos Teut (Pari-daans), Nol Tuut (Dirkx) en Piet van Dooren vaak in onze schuur winterwerkzaamheden te doen. In ons huis aten ze dan hun meegebracht brood op.

Ons moeder bleef moeite houden met het afgelegen wonen in de Peel. Mede om die reden werden er twee kamers verhuurd aan jonge stelletjes. Zo hebben de pas getrouwde echtparen John Vianen en Greet van Hoof, Toon Kuipers en Net Fiers uit Bladel, Jan Kraayvan-ger uit Netersel en Maria Hospel uit Veldhoven en ook Rob van Gompel en Riny van Gisber-ge uit Hooge Mierde er gewoond. Er was voor hen geen apart toilet beschikbaar. Daar-voor moesten ze altijd door onze huiskamer om de stal te kunnen bereiken waar de WC was.

Na de lagere school ging ik naar de LEAO op-pleiding in Reusel. Daar zwaaiden toen ook nog de nonnen de scepter. Het hoofd van de school was zuster Pudentiana die de bijnaam Prutje had. Ik koos voor de economische rich-ting met name winkelpraktijk, omdat ik in een winkel wilde gaan werken.

In 1969 verhuisde ons gezin, na negen jaar, naar een nieuwbouwhuis in de Kruisstraat. Het huis werd gebouwd door mijn broer Bert, die later in Reusel een van de aannemers werd. In die tijd was Tiny Lathouwers nog steeds mijn schoolvriendin, maar ook Corrie van Jan Jansen uit de Kruisstraat sloot zich bij ons aan. Na de huishoudschool ging ik in juli 1968 wer-ken in de winkel van melkboer Toon Pap (La-vrijzen) in de Lindestraat. Drie maanden later trouwde zoon Kees met An van Gisbergen uit Hooge Mierde. Die begonnen toen in Broek-hoven, een wijk van Tilburg, een winkel met

Tijdens mijn Eerste Communie bij ons huis bij de brandtoren in de Peel in 1960. V.l.n.r. ik, Jeanne met Frans op schoot, Jos, Ria en Bert.

daaraan verbonden een melkwijk. Kees verkocht in die wijk melk en andere zuivelproducten aan de deur. Hij had daarvoor een volkswagenbusje ter beschikking. Samen met An kwam ik in de winkel te staan. Broekhoven en met name de Vogelbuurt en Visbuurt waren 'spannende' buurten waar je op je tellen moest passen. In de tijd dat ik in Tilburg werkte maakte ik lange dagen. Iedere werkdag stapte ik 's morgens om 7 uur in Reusel op de bus en was pas om 7 uur 's avonds weer in Reusel terug. Ook in de winkel merkten we dat de politie regelmatig de handen vol had in de wijk. Zo zagen we eens dat de politie bij de burens een inval deed, terwijl er mannen aan de achterkant van het huis de vlucht namen. De politie kwam ook wel eens de winkel in met foto's. Ze vroegen dan of we de personen op de foto's kenden of gezien hadden. Toch heb ik daar nooit een onveilig gevoel gehad. Ook niet als ik 's avonds in het donker naar de bushalte moest lopen en daar moest wachten op de bus.

Eigen gezin

Toen ik achttien was kreeg ik een baan bij de huishoudelijke dienst in het St. Elisabeth ziekenhuis in Tilburg. Het was in het ziekenhuis een fijne plaats om te werken.

In 1973 was ik een van de dansmarietjes bij Carnavalsvereniging de Haoikneuters, die resideerde in de voormalige café-dancing Klein Amsterdam. In dat jaar was Jos Laarakker Prins Carnaval. Het klikte tussen ons en we kregen verkering. Dat was een belangrijke gebeurtenis voor ons, want tot op de dag van vandaag zijn we gelukkig samen. In 1976 zijn we getrouwd en konden direct een huis huren in Den Drink, een van de nieuwbouwpleintjes in Reusel. Enkele jaren later hebben we het huis gekocht. We zijn er altijd blijven wonen. In 1978 is er ons Karin geboren en in 1980 onze Joost.

Met z'n vieren gingen we jaarlijks met onze vouwwagen kamperen. Vaak in Frankrijk in het dorp Anduze, een gemeente in het Franse departement Gard in de regio Oceanië. Het ligt op 13 km van Alès.

Toen de kinderen niet meer meegingen hebben we een caravan gekocht en gingen Jos en ik met z'n tweeën kamperen. Een paar keer hebben we bij Ad van den Hove gekampeerd die in de Jura woonde, niet ver van Genève. Voorheen was Ad de kastelein in Klein Amsterdam. Hij werkte daar als manasje van alles voor een barones. De barones woonde in een

Mijn ouderlijk gezin voor ons huis bij de brandtoren in de Peel 14. Achter v.l.n.r. Jos, Jeanne, Bert en onze pa. Midden, Ria, ons moeder en Frans. Helemaal vooraan zit ik het met hondje Gijs van rector Tichon.

chateau. Ad was voor haar o.a. tuinman, butler en chauffeur.

Denemarken was een land waar we ook heel graag kampeerden. De bevolking is daar gastvrij en vriendelijk. Tijdens een van die vakanties vroeg de Nederlandse eigenaar of we mee wilden werken aan een artikel over kamperen. We gingen daar op in. Er kwam een artikel dat op de voorpagina geplaatst werd van de Nordjyske Stiftstidende, de zomereditie van een landelijk Deens dagblad. De foto die zij van ons maakten werd bijna een halve pagina groot afgedrukt op de voorpagina van dat dagblad. We gaan nog steeds vaak op vakantie, dit jaar al vijf keer.

Onze trouwdag op 14 mei 1976.

Tijdens onze zilveren
bruiloft op 14 mei 2001
met ons kinderen Joost en
Karin.

In Den Drink hebben we altijd *goeien aord* gehad. Het is een gemoedelijke buurt waar burenhulp een groot goed is en waar veel buurtgenoten van het eerste uur al meer dan 40 jaar wonen.

Ons Karin heeft gezorgd dat we de trotse oma en opa zijn van drie kleinkinderen. Ze heten Turin, Elias en Fenja. Ze zijn respectievelijk 14, 11 en 8 jaar oud en wonen in Vleuten bij Utrecht. Wel wat ver weg, maar we gaan er graag elke 2 weken een dag oppassen.

Vele jaren was ik tijdens de schooluren van de kinderen een zogenaamde alfahulp. Dat hield in dat ik bij mensen die daarvoor in aanmerking kwamen poetswerk deed. Bij weduwe Lena Sanders in het Busseltje heb ik maar liefst 18 jaar gewerkt. Rond het jaar 2012 ben ik met dat werk gestopt.

Vrijwilliger

Jos en ik zijn vanaf het begin abonnee van de Schééper, het periodiek van de Heemkunde Werkgroep Reusel (HWR). We dachten dat we als abonnee automatisch lid waren van de HWR, maar dat was niet het geval. Omdat we die werkgroep altijd al interessant vonden zijn we enkele jaren geleden alsnog lid geworden. Bijna elke woensdagmorgen zijn we daar, samen met anderen, bezig met het fotograferen en archiveren van alle materiële spullen die de HWR in bewaring heeft.

Ook de Natuur- en weidevogelvereniging Reusel-De Mierden is voor ons belangrijk. Voor die

Op 29 juli 2008 stonden we
paginabreed op de voorpa-
gina van de Nordjyske
Stiftstidende, de zomeredi-
tie van een landelijk Deens
dagblad. We kampeerden
toen in het plaatsje Hals op
het schiereiland Jutland.

vereniging doen we allerlei werkzaamheden, zoals natuurbeheer. Ook zijn Jos en ik al meer dan twintig jaar inzetbaar bij de EHBO (Eerste Hulp Bij Ongelukken). Als op ons een beroep wordt gedaan zijn we bij activiteiten en sportwedstrijden als EHBO'er aanwezig.

Om Jong Nederland te steunen doen we al ongeveer dertig jaar mee aan de enveloppenactie om geld in de kas te krijgen van die jeugdvereniging.

Samenvatting

Tijdens het interview met Leny, waarbij ook haar broer Jos aanwezig was, viel mij direct haar vriendelijke, toegankelijke karakter op. Je voelt je bij haar direct thuis. Ze is ook iemand die van aanpakken houdt. Op vijftienjarige leeftijd stond ze al in de zuivelwinkel van Kees Pap in de Tilburgse volksbuurt Broekhoven. Werken daar voor inwoners van de Vogelbuurt en de Visbuurt mag je toch op z'n minst spannend noemen en moet je stevig in je schoenen staan. Toch zegt Leny dat ze zich nooit bedreigd heeft gevoeld. Ook niet toen ze als jong meisje in de winkel stond en in het donker door de wijk naar de bushalte moest lopen.

Tijdens het interview heeft Leny het mij niet verteld, maar ik weet dat ze op 26 april 2019, van de Reuselse burgemeester Jetty Eugster, een lintje ontving waarmee ze lid werd in de Orde van Oranje - Nassau. Ze ontving dat voor haar jarenlange vrijwilligersactiviteiten waaraan ze vaak, samen met haar man Jos, deel-

nam. Die erkenning was ook meer dan verdiend en daarom stellen we met recht vast dat Leny Laarakker-De Laat, dochter van Frans de Laat, alias Pauw en zijn vrouw Betje Alemans uit Netersel een echte Reuselse genoemd mag worden.

Zoon Joost met zijn vriendin Marlies in oktober 2023.

Het gezin van dochter Karin en schoonzoon Martijn bij het Drielandpunt in Vaals in de zomer van 2023. Hun kinderen, achter Elias, voor Fenja en Turin.